

Symposium Van Nimby naar Wimby; (Be)Grip in de buurt

27 januari 2022 12.45 -17.00

Hoe kan de samenleving toegankelijk zijn en blijven voor mensen met een hulpvraag? In de wijk, al dan niet zelfstandig, in een geclusterde woonvorm, beschutte setting of op een zorgterrein. Het gaat erom dat mensen prettig kunnen wonen op een eigen plek. Vanuit een vertrouwd thuis kunnen zij (weer) participeren in de samenleving. Dat vraagt om voldoende, passende woningen, maar ook om het creëren van een geschikte leefomgeving. Een omgeving waar mensen zich veilig en welkom voelen, waar in sociaal en fysiek opzicht geen drempels zijn.

ZorgSaamWonen, Companen, Valente en Pameijer/+Vijf organiseren op donderdagmiddag 27 januari 2022 een landelijke digitale bijeenkomst over dit thema: Van Nimby (Not in My Backyard) naar Wimby (Welcome in My Backyard) ; (Be)Grip in de buurt.

Tijdens het symposium leer je hoe jij actief bij kunt dragen aan een fijne woonplek voor iedereen. We bieden je voorbeelden en handvatten voor het inrichten van een samenleving waar gewoon en plezierig thuis wonen de norm is. Los van doelgroepen en over de domeinen heen van wonen, gezondheid en welzijn: welke voorwaarden, welke stappen, welke beslissingen etc. zijn daarvoor nodig? Met wie werken we samen en hoe komen we tot een gemeenschappelijk belang?

- Het helpt je stappen te zetten voor de mensen die jij ondersteuning biedt
- Het opent wegen naar samenwerking: gemeenschapszin in plaats van concurrentie
- Het bekrachtigt de rol die jij kunt spelen, vanuit jouw functie
- Samen zorgen we dat iedereen welkom is in onze eigen wijk!

Programma

- 12.45 Inloop met de mogelijkheid om één op één te netwerken; maak kennis met vakgenoten!
- 13.00 Welkom door dagvoorzitter Jan Jaap In der Maur en interactie met de deelnemers
- 13.10 Keynote speaker Rick Kwekkeboom lector Community Care aan de Hogeschool van Amsterdam. **Geborgenheid bieden in een drempelloze samenleving; hoe dan?**
- 13.45 Workshop ronde 1 (zie beschrijving workshops)
- 14.30 Workshop ronde 2 (zie beschrijving workshops)
- 15.15 Proeverij praktische kennis & tools (zie beschrijving Proeverij)
- 15.45 Keynote speaker Erik Dannenberg, voorzitter van Divosa de vereniging van gemeentelijke directeuren en leidinggevenden in het sociaal domein. **Iedereen hoort erbij, iedereen doet ertoe, iedereen moet mee kunnen doen.**
- 16.15 Ronde tafel **Inclusie in perspectief** olv dagvoorzitter met Mike Reuser MIND, Henrike Klok Rochdale, Martin den Hartog AxionContinu, Esme Wiegman Valente, Philip Smits Blauwhoed, Erik Dannenberg Divosa.
- 17.00 Afsluiting en napraten in de netwerktool; deel je ervaring met vakgenoten

Over de Keynote's

Geborgenheid bieden in een drempelloze samenleving

Rick Kwekkeboom is lector Community Care aan de Hogeschool van Amsterdam. Zij gaat in haar presentatie in op het verplaatsen van de zorgverlening in instellingen naar de samenleving. Daarbij werd ervan uitgegaan dat de samenleving zich voldoende zou openstellen om in de directe omgeving geborgenheid te bieden. Maar daar is wel wat voor nodig. Geborgenheid vraagt om zowel fysieke als sociale toegankelijkheid, een samenleving die in alle opzichten drempelloos is. Een (woon)omgeving dus waarbinnen óók mensen die minder goed of niet kunnen zien, horen of lopen zich toch zelfstandig kunnen verplaatsen en aan het alle aspecten van het leven kunnen deelnemen. Hoe slagen we hierin?

Iedereen hoort erbij, iedereen doet ertoe, iedereen moet mee kunnen doen.

Erik Dannenberg is voorzitter van Divosa de vereniging van gemeentelijke directeuren en leidinggevenden in het sociaal domein. Ook is hij lid van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving. Hij was voorzitter van de Commissie Toekomst Beschermd Wonen, ook wel genoemd de commissie Dannenberg die in 2015 het rapport Van beschermd wonen naar een beschermd thuis uitbracht. Erik zal ingaan op de vorderingen die we in Nederland maken na het verschijnen van dit rapport. Hij werkt waar mogelijk vanuit het principe van inclusie. Daarom daagt hij ons uit om de werkelijkheid van een andere kant te bekijken, met andere woorden dan gebruikelijk.

Over de workshops

De workshops zijn in twee rondes gepland. Sommige zijn meer beleidsmatig, andere zijn concrete voorbeelden uit de praktijk. Maak zelf je keus.

Ronde 1

1. Langer en Weer Thuis: welk 'Woon- en zorglandschap' past daarbij? - Companen

De ambities van gemeenten en regio's zijn hoog: minder instroom in opvangvoorzieningen en beschermd wonen. Een kortere verblijfsduur in beschermde woonvormen en dus een grotere uitstroom, doordat mensen vanaf het moment van opname doelgericht werken aan het vergroten van hun woonvaardigheden en zelfstandigheid. Belangrijke voorwaarde voor het verwezenlijken van deze ambities: voldoende aanbod aan woningen en woonvormen tussen regulier wonen en beschermd wonen in, zodat dreigend daklozen en uitstromers uit verblijf snel een passende plek kunnen vinden. Roosje van Leer adviseur bij Companen licht toe hoe je komt tot randvoorwaarden om instroom in verblijf te voorkomen en uitstroom te bevorderen.

2. Community 4.2. Want een goede buur, kan je beste vriend worden – gemeente Zwolle

Community 4.2. is een gemengd wonen project midden in de bruisende binnenstad van Zwolle, waarbij studenten samenwonen met jongeren met een psychische kwetsbaarheid die de volgende stap naar zelfstandigheid maken vanuit beschermd wonen, jeugdzorg of maatschappelijke opvang. In de community wordt professionele begeleiding gecombineerd met informele netwerkondersteuning. Anne Marie Journee (RIBW Overijssel), Petra Stuitje (Delta Wonen), Eline Ploegman (Hart voor Zwolle) en Glenda Huisjes (gemeente Zwolle) vertellen over de krachtige samenwerking tussen

partijen om deze succesvolle woonvorm te verwezenlijken. De bedoeling van het project wordt duidelijk gemaakt door een film vanuit bewonersperspectief. Ten slotte geven we inzicht in de succesfactoren en een doorkijkje naar toekomstige vernieuwende woonzorgconcepten.

3. Samen kom je verder – met vereende krachten komen tot een welkome buurt – Blauwhoed en iCAREnext

Kijk mee in het proces waar de kracht van projectontwikkelaar Blauwhoed gecombineerd wordt met de kracht van een coalitie van architecten, stedenbouwkundigen en zorg (iCAREnext). Wij delen de inzichten en geven een doorkijkje naar wat dat kan opleveren. Bundeling van krachten is niet bedreigend maar werkt als hefboom om een sociaal stevige en stabiele buurt of wijk te ontwikkelen waar mensen welkom zijn, met elkaar in verbinding gaan, van betekenis zijn en er toe doen. Tineke Groenewegen (Blauwhoed) Lous Hagg-Kleingeld (Groosman) en Ruud van der Kind (+Vijf/Pameijer) zijn de gastdames en heer van deze workshop.

4. Samenwerking in de wijk – Rochdale

Kwetsbare huurders hebben meer dan een dak boven het hoofd nodig. Daarom werkt corporatie Rochdale intensief samen met organisaties uit het sociaal domein, zorg, onderwijs, werk en veiligheid. Samen werken we vanuit een gezamenlijke visie op de buurt aan buurten waar plekken van ontmoeting en geclusterde woonconcepten ingezet worden ten behoeve van het verbinden van mensen en ter versterking van de buurt. Dit doen we vanuit de visie op wooncirkels. Henrike Klok en Daniel Kipp verzorgen de presentatie.

Ronde 2

5 De toekomst in met 'Community next' - Valente

Jan Ablas directeur +Vijf/Pameijer, Marja van Leeuwen directeur/bestuurder RIBW Fonteyenburg en Angela Bison en Diede Oerlemans van RIBW Brabant gaan in op 'community next', een herontwerp van het werkveld. Het Kiemuur, ontwikkeld door RIBW Brabant, laat zien wat de meerwaarde is en hoe Community Next bijdraagt aan de zorg voor de cliënt, middenin de wijk. Het Kiemuur is een inloop in de wijk, waar veel mensen die worstelen met een kwetsbaarheid langs komen voor een kopje koffie, een luisterend oor en herkenning van hun verhaal. De bedoeling is om in deze workshop samen te reflecteren op de toekomst en om in dialoog te gaan over de uitgangspunten, de issues en de oplossingen.

6. Community building in woon(zorg)complexen – Philadelphia

Wonen in een buurt leidt niet vanzelfsprekend tot inclusie. Ieder mens - kwetsbaar of niet - wil van betekenis zijn, uitgedaagd worden, verantwoordelijkheid dragen, en iets voor een ander betekenen. Community building kan daaraan bijdragen. Irma Vroegop en Afra Groen (Philadelphia) vertellen over community building in woon(zorg)complexen waaronder De Eenhoorn in Amsterdam. In het voorjaar van 2021 heeft Philadelphia een inspiratieboek Community Building gelanceerd.

7. Workshop Buurtcirkel voor ouderen – Aafje en +Vijf

Wat kan het programma Buurtcirkel betekenen voor ouderen? Aan de Buurtcirkel van zorgorganisatie Aafje in Ridderkerk doen ongeveer 12 mensen met een hulpvraag mee. Deze ligt veelal op het gebied van eenzaamheid. Met elkaar vormen zij een netwerk waarin men elkaar steunt en ondersteunt. Mensen zijn er voor elkaar! Deelnemers krijgen hierdoor (weer) een rol van betekenis, doen er toe en worden (weer) gewaardeerd in hun kwaliteiten en talenten. Vanuit het ontmoetingsplein Reyerheem van Aafje vertellen Franny de Wit buurtcirkelcoach bij Aafje, Richard

de Wit projectmedewerker +Vijf, Magda van Putten en Bets Radzimirsky deelnemers over hun ervaringen met de Buurtcirkel.

Over de Proeverij

In de Proeverij loop je binnen bij verschillende digitale kraampjes waar je meer te weten komt over kennis & tools. Lees hier alvast meer over de onderwerpen. Ga in gesprek met onderzoekers, adviseurs en ontwikkelaars. Je beslist zelf hoe lang je bij een kraampje blijft staan.

1. (On)Gewoon Goed Wonen - Caro van Dijk Oostwest

In het onderzoek (On)Gewoon Goed Wonen ontwerpen we beter herstel in de wijk voor en vooral samen mét GGz cliënten. We laten zien hoe we in de Waterwijk in Lelystad een toekomstscenario voor beter herstel in de wijk hebben ontworpen én getest, volgens de principes van 'Users as Designers'. In samenwerking met GGz Centraal, mogelijk gemaakt door het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Agis Innovatiefonds. Caro van Dijk is architect en partner bij Oostwest. Naast haar werk als architect is Caro actief als ontwerpdocent en als spreker op symposia of universiteiten. Ze is de initiatiefnemer van verschillende ontwerp-onderzoeken om kennis te genereren en te delen.

2. Expertteam Weer Thuis - Matthijs van Gent RVO

Het Expertteam Weer Thuis (EWT) helpt gemeenten, regio's, corporaties en zorgaanbieders bij lokale vraagstukken op het gebied van wonen en zorg voor mensen die nu nog dak- of thuisloos zijn of in een beschermde woonomgeving verkeren. Het team helpt vraagstukken over wonen en zorg in kaart te brengen, concreet te maken en oplossingsrichtingen te kiezen. Denk aan een woonzorgvisie, prestatieafspraken, meerjarige samenwerking en monitoring van passende zelfstandige huisvesting. Ook biedt het EWT hulp bij het maken van een plan van aanpak voor het terugdringen van de instroom in de maatschappelijke opvang, het voorkomen van dak- en thuisloosheid, het bevorderen van de doorstroom en wonen met passende zorg en begeleiding. Matthijs van Gent coördinator van het EWT vertelt over mogelijkheden en aanpak.

3. Spanningen in de buurt – Margrit van der Meulen Movisie

Hoe zorg je als ambtenaar of sociaal professional dat spanningen in een buurt niet escaleren? Margit van der Meulen en Joline Verloove van Movisie werken samen aan het project 'Spanningen in de buurt'. Via interviews zoeken ze naar antwoorden. Ze kijken naar spanningen tussen bewoners met en zonder 'rugzak' (bijvoorbeeld mensen met psychosociale kwetsbaarheden) die veroorzaakt worden door onbegrepen gedrag, weerstand of doordat mensen zich gestigmatiseerd voelen. Wat doen professionals in dit soort situaties? Wat werkt wel en wat niet? Welke professional zou iets kunnen doen? En welke instrumenten heb je als er spanningen zijn? In de proeverij delen zij hun inzichten.

4. Gemengd wonen - Aly Gruppen HU en Nico Ooms Tussenvoorziening

In gemengde woonprojecten wonen reguliere huurders of studenten bewust samen met ex-dak- en thuislozen, jongeren met een licht verstandelijke beperking of met mensen die psychisch kwetsbaar zijn. De Ontwikkelwerkplaats Gemengd Wonen onderzocht samen met bewoners, wat goed werkt in deze woonprojecten en wat er beter kan. Daarnaast biedt de Tussenvoorziening i.s.m de Hogeschool Utrecht een leergang aan over Gemengd Wonen voor alle betrokkenen, zoals begeleiders, woningcorporaties, gemeenten en zorgorganisaties. Aly Gruppen (Docent Social Work Hogeschool Utrecht en Onderzoeker Kenniscentrum Sociale Innovatie) vertelt over de do's en don'ts bij deze

projecten. Nico Ooms, Coördinator 't Groene Sticht / Projectleider Gemengd Wonen Tussenvoorziening zal ingaan op de leergang Gemengd wonen.

5. Doorontwikkeling BW en MO – Jan van Deursen en Valentine Reijers Companen

De doorcentralisatie van beschermd wonen (BW) en maatschappelijke opvang (MO) betekent een complexe nieuwe taak voor centrum- en buurgemeenten en woon- en zorgpartners in de regio. Met deze 'doorcentralisatie' verschuift de verantwoordelijkheid voor het huisvesten van de meest kwetsbare groepen van centrumgemeenten naar individuele gemeenten. De vormgeving van deze nieuwe taak vraagt stevige inzet. Veel gemeenten en hun partners worstelen met vragen als: Hebben we voldoende goedkope en kleine huurwoningen en tussenvormen beschikbaar? Als de geschikte woningen geconcentreerd zijn in enkele buurten: hoe zorgen we dan voor integratie? Hoe zorgen we voor een goede landing in de wijk en voorkomen we dat uitstromers via de draaideur weer instromen in de MO? Companen heeft veel ervaring met de ondersteuning van gemeenten. Elke gemeente is uniek en heeft een specifieke benadering nodig. Jan van Deursen en Valentine Reijers adviseurs bij Companen vertellen hier graag meer over.